

Onderwijs aan meertalige kinderen:

Zorg voor vertrouwen en voorspelbaarheid

Leerkracht Ilona Ruigrok heeft net haar oranje outfit uitgetrokken. Er zijn vandaag Koningsspelen op Villa Kakelbont, en die worden op deze internationale school gevierd met kinderen afkomstig uit alle delen van de wereld. Dat zijn kinderen die vaak nog geen woord Nederlands spreken als ze op Villa Kakelbont aankomen, maar na een paar maanden op de school de taal snel oppakken. Zoals de jongen en het meisje uit Oekraïne, die een jaar geleden naar Nederland kwamen, en in het nieuwe schooljaar al door kunnen stromen naar de havo.

Ilona Ruigrok is leerkracht in groep 8 en expert nieuwkomers op Villa Kakelbont. Samen met de andere teamleden verzorgt zij het onderwijs voor de kinderen op school. Dat onderwijs kenmerkt zich door heel veel aandacht voor taal. Daarnaast zijn er specifiek lessen gericht op het verwerken van trauma. Want de meeste kinderen op school zijn vluchtelingen, afkomstig uit oorlogsgebieden. Ruigrok: "Het is de kunst om de kinderen te helpen via traumasensitief lesgeven zonder dat daar veel taal bij komt kijken. Zo kan ieder kind meedoen."

TeamUp

Voor het traumasensitief onderwijs gebruikt Villa Kakelbont het programma TeamUp, ontwikkeld door War Child. Twee keer in de week staan de TeamUp-lessen in het rooster, maar ook tussendoor doet Ruigrok soms een activiteit. Die activiteiten zijn vooral sport- en spelactiviteiten waarmee je leert omgaan met elkaar, leert samenwerken en een ander leert vertrouwen. Ruigrok: "Ook op reguliere scholen is dit programma

goed te gebruiken, in de gymlessen of gewoon als bewegingsactiviteit tussendoor. Daar help je vluchtelingenkinderen op jouw school mee, maar voor de andere kinderen zijn de spellen ook leuk en zinvol."

Taal in thema's

Als een kind op Villa Kakelbont komt, blijft het daar meestal zo'n veertig weken. Daarna stroomt het door naar het reguliere onderwijs. Op Villa Kakelbont is taal de rode draad en wordt er gewerkt met thema's. In elke periode staat een bepaald thema centraal dat in alle vakken terugkomt. Zo gaan de kinderen met aangeboden woorden aan de slag bij spelling, maar ook bij rekenen en expressie. Ruigrok: "Als een kind op een reguliere basisschool instroomt, heeft het dus al een flinke basis taal. Maar we proberen de overgang naar de nieuwe school ook zo goed mogelijk te begeleiden. Zo is er een warme overdracht

en nemen we na een paar weken altijd contact op met de school om te vragen hoe het gaat en of we nog ergens mee kunnen helpen."

Wennen

Ondanks de goede basis waarmee het kind op de nieuwe school binnenkomt, zal het ook moeten wennen. Waar het voorheen tussen veel lotgenoten zat, is dat nu niet meer het geval. Hoe kun je een kind als leerkracht thuis laten voelen? Volgens Ruigrok gaat dat vooral om vertrouwen en voorspelbaarheid. "Maak een kind duidelijk wat je op de dag gaat doen. Vertel ook welke hulp jij biedt. En maak dingen zichtbaar. Pictogrammen kunnen hierbij helpen of gebaren als dat nodig is."

Eigen taal

Ook aandacht voor de eigen taal blijft belangrijk, aldus Ruigrok. "Je leert pas een tweede taal goed als je de moedertaal beheerst. Wij

moedigen daarom altijd aan om de moedertaal te blijven gebruiken en dit zeker niet tegen te houden. Ik laat kinderen bijvoorbeeld woordenboeken gebruiken zodat ze woorden kunnen vertalen vanuit hun eigen taal naar het Nederlands. Als ze een bepaald verhaal niet kunnen schrijven, laat ik ze soms steekwoorden uit hun eigen taal opschrijven of ik vraag ze er een tekening bij te maken. Zo zorg je ervoor dat een kind zich toch kan uiten en zijn eigen verhaal kan vertellen."

Actief leren

Als school moet je een kind de mogelijkheid bieden zijn verhaal kwijt te kunnen, maar soms is het ook nodig om hiervoor hulp buiten de school te zoeken. Ruigrok: "Als school kun je niet alles. Maar als ik iets kan meegeven, zou ik zeggen: zorg dat je een vertrouwensband met het kind opbouwt en zorg voor voorspelbaarheid. Laat een kind vooral leren door te doen. Veel actief leren, dus."

Scholingsbijeenkomsten

Daarnaast benadrukt Ruigrok dat scholen altijd bij hen terecht kunnen voor vragen en advies. Daar zijn ze voor. Sinds vorig jaar is Villa Kakelbont ook begonnen met scholingsbijeenkomsten voor de onderbouw, de bovenbouw en

voor ib'ers. In die trainingen wordt uitgelegd hoe onderwijs aan NT2-kinderen eruitziet, wat ze op Villa Kakelbont doen en welke tips en tricks er zijn bij dit soort onderwijs. Ook zijn er sessies waarbij de deelnemers zelf met vragen kunnen komen. Op pagina 9 staat een overzicht van de bijeenkomsten die de komende tijd door Villa Kakelbont georganiseerd worden.

En wil je meer weten, of heb je een vraag? Kijk op de website van Villa Kakelbont voor meer informatie of neem contact op via de contactgegevens daar.

'Het is de kunst om de kinderen te helpen via traumasensitief lesgeven zonder dat daar veel taal bij komt kijken. Zo kan ieder kind meedoen'

Ilona Ruigrok

Ilona Ruigrok noemt in dit interview het programma TeamUp. Kijk op <https://www.savethechildren.nl/teamup-op-school> voor meer informatie hierover.

Zie **pagina 9** voor een overzicht van het trainingsaanbod.